

AKROPOLITANEC

— ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET —

**JEZIK — VRATA V NAŠ
NOTRANJI SVET**

**UGANKA KULTURE
CHAVÍN**

**DANES SEM VIDELA
KAPLJICO VODE**

www.akropola.org

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

VELIKA UČENJA VZHODA IN ZAHODA

ciklus predavanj

INDIJA, TIBET, KITAJSKA
EGIPT, GRČIJA, RIM

STARODAVNA UČENJA ZA
DANAŠNJE ČASE

začetek:

**TOREK,
15. SEPTEMBER,
ob 20.00**

Wolfova 8,
LJUBLJANA

www.akropola.org

AKROPOLITANEC

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

SEPTEMBER 2015 | ŠT. 4

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

01/25 11 487

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

041-692 324

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

bilten@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Grafični urednik: Nija Androjna

Grafično oblikovanje: Valerija Križnik

Lektor: Klavdija Blažun

B E S E D A
U R E D N I K A

Treba si je priznati, da je naše dojetanje okolja in dogajanj omejeno. Med nami in okoljem namreč obstajata dva precej gosta filtra, ki ne dovoljujeta, da bi videli in razumeli stvari takšnih, kakršne so. En filter je fizični, drugi pa psihični. Vemo, da so naša čutila nepopolna, da ne moremo videti in slišati vsega – naj bo to zaradi omejene občutljivosti čutil ali zaradi krajevne in časovne oddaljenosti od tega, kar opazujemo. Na te omejitve nimamo velikega vpliva. Drugače pa je z drugim, psihološkim filtrom – ta je namreč prožnejši, zato lahko njegovo "prepustnost" nekoliko izboljšamo. Poglejmo si, kaj bi to pomenilo.

Pri psihološkem dojetanju odigra pomembno vlogo naša pozornost, ki je selektivna, kar pomeni, da določenih stvari ne opazimo, čeprav so nam pred očmi. Kaj je tisto, kar bo prišlo v našo zavest, pa je odvisno od našega zanimanja, pričakovanj, strahov ... Verjetno poznate fenomen "novega avtomobila" – ko ga kupimo, naenkrat opazimo, da je vsak tretji avto na cesti tak kot naš. Dejansko se ni nič spremenilo, le da prej na te avtomobile nismo bili pozorni, saj nam niso bili pomembni in predvsem niso bili znotraj našega aktivnega miselnega okvira.

To mentalno področje sem namenoma imenoval okvir, saj psihološka usmerjenost dejansko omejuje področje našega "trenutnega" razmišljanja. Zato po navadi vidimo, to kar želimo videti – in ko raziskujemo neznan problem, iščemo odgovore znotraj področja, kjer jih pričakujemo. Če tam prave rešitve ni, seveda, poiščemo svojo približno interpretacijo. Vendar se izkaže, da se ljudje z nedorečenim ne znamo sprijazniti, zato stvarem raje damo določeno "razlago", če je treba, tudi na silo, in tako se po določenem času mnenje, vsaj v naših očeh, prelevi v dejstvo.

Vse to nam dejansko onemogoča, da bi pogledali širše, da bi videli stvari z druge perspektive, morda pravilnejše ...

Veliko časa potrebujemo, da ugotovimo, da so naši miselni okviri preozki. Če imamo srečo, bo kdo v pomoč pred nas postavil ogledalo, toda vzgib in želja po spremembi bosta vsekakor morala priti iz nas! Tedaj bo namreč treba vložiti veliko lastnega napora, da bi porušili obzidja svojih subjektivnih in ozkih pogledov in pogledali stvari bolj neposredno in bolj jasno.

Za samo preseganje lastnih okvirov in pridobivanje širšega razumevanja stvari pa lahko izpostavimo še nekaj nasvetov. Najprej se poskušajmo izogibati rutini ter površnosti v doživljanju in razmišljanju. Vzemimo si čas, ustvarimo stik z naravo, dogodki, s samim seboj ... Pri literaturi izbirajmo avtorje, ki so svoja učenja živeli – njihove besede pa prebirajmo počasi, in odkrili bomo, da so še bogatejše in še bolj življenjske, kot se zdi na prvi pogled, predvsem pa koristne. Poiščimo prijatelje, s katerimi lahko delimo svoje globlje občutke in misli ter svoja drobna vsakodnevna spoznanja. Gojimo svoj notranji svet in širimo tudi svoje spoznanje o zunanjem svetu. Raziskujmo. Postanimo naravni filozofi z veseljem do spoznavanja in bogatenja življenja.

Andrej Praček
Urednik

V TEJ ŠTEVILKI:

- JEZIK – VRATA V NAŠ NOTRANJI SVET 4
- UGANKA KULTURE CHAVÍN 7
- DANES SEM VIDELA KAPLJICO VODE 11

JEZIK – VRATA V NAŠ NOTRANJI SVET

KLAVDIJA BLAŽUN

Se vam je že kdaj zgodilo, da ste nekaj zelo intenzivno, zelo globoko doživeli, pa tega niste znali ustrezno izraziti? Ali pa vam je uspelo iz sebe iztisniti le nekaj okornih besed, ki so samo približno izražale to, kar ste želeli opisati in prenesti drugim? Kot da bi hoteli predvajati prelepo Mozartovo simfonijo, na voljo pa imate le star hreščeč radio?

Jezik je izjemna človekova pridobitev, ki poleg vsakodnevne komunikacije omogoča tudi povezavo z našim notranjim svetom, izražanje notranjih stanj in njihov prenos drugim ljudem. A včasih preprosto zataji. Zdi se, kot da se besede zataknejo nekje v grlu ali pa ob brskanju po svojem besednem zakladu in slovarjih celo ugotovimo, da za to, kar želimo izraziti, ustrezne besede sploh ne obstajajo, ali vsaj ne v našem jeziku.

SODOBNI JEZIKI SE ODMIKAJO OD ČLOVEKOVE NOTRANJOSTI

Sodobni jeziki so zelo razviti in bogati na tehnološkem in znanstvenem področju. Odlično opisujejo zunanji, fizični svet, ko pa je treba pokukati v notranjost človeka, v njegovo psiho in ta njen notranji svet izraziti, nemalokrat nastopi velika zadrega.

Nekateri stari jeziki, kot so stara perzijsčina, sanskrt ali stara grščina, so bili veliko boljše in natančnejše orodje za opis človekovega notranjega sveta in metafizične resničnosti. Sanskrt ima na primer za besedo "ljubezen" 96 besed,

stara perzijsčina 80, stara grščina tri ... Vsaka od teh besed natančno izraža posamezni vidik ali odtenek ljubezni (npr. ljubezen do človeka, do domovine, prijateljska ljubezen, starševska ljubezen, ljubezen do Boga, narave ...)

Besede niso samo besede, temveč simboli, ki opisujejo oprijemljivost varnost, vendar omogočajo tudi povezavo z globljo resničnostjo, te pa običajen, vsakdanji jezik ne more zaobjeti. Pri omenjenih starih jezikih ni bil edini namen vsakdanja praktična komunikacija. Morda v teh jezikih ni bilo besed, kot so "genetika", "proton", "kromosom" ipd., za razliko od današnjih jezikov, ki te besede vključujejo. Toda danes smo nemalokrat v zadregi, ko je treba izraziti globoka občutja in pretanjena notranja stanja. Očitno je, da danes dobro poznamo fizično stvarnost, ker ji namenjamo več pozornosti in smo jo tudi bolje raziskali, kar seveda ni prav nič napačno. Težava je v tem, da se na račun poudarjanja zunanje stvarnosti oddaljujemo od svoje notranjosti in je zato niti ne znamo ustrezno besedno izraziti, omenjeni stari jeziki pa so za opis

notranjega sveta ponujali celo barvito mavrico različnih odtenkov in intenzitete. Govorci teh jezikov so bogastvo pri opisovanju človekovega notranjega sveta razvili, ker so temu svetu pripisovali veliko večji pomen in jezik, ki ga opisuje, zato tudi bolj negovali.

Lahko se tudi vprašamo – ali pomanjkanje ustreznih besed za opis našega notranjega življenja v sodobnih jezikih kaže na to, da notranje življenje potiskamo na stranski tir? Morda ni težava le v tem, da nekaterih stanj ne moremo izraziti, ker za nje nimamo besed, ampak tudi v tem, da za ta notranja stanja nimamo besed, ker jih ne prepoznavamo, ker jih ne gojimo. In tako naš notranji svet postane kakor opustošen vrt, obrasel s plevelom in trnjem, v katerem se ne najdemo preveč, ali pa še huje – kot puščava, v kateri le redko kaj raste: če torej v sebi ne nosimo ničesar, ne moremo ničesar niti izraziti, zato odmirajo tudi besede in jeziki izgubljajo svoje bogastvo.

Včasih pa ne gre za to, da določenih stanj ne bi doživljali, temveč da jih lahko doživljamo, vendar jih ne znamo jasno razločiti med seboj oziroma jih ne doživljamo v jasni in čisti obliki. Če se vrnemo k pojmu "ljubezen", lahko vidimo, da v koš z napisom "ljubezen" mečemo vse mogoče – in tej kaotični zbirki včasih primešamo še marsikaj, kar je pravo nasprotje omenjenega pojma (npr. ljubosumje, posedovalnost in druge različice čustvenih stanj, ki ne izražajo ravno ljubezni, ampak prej egoizem, njeno čisto nasprotje). To pomeni, da vseh od-

tenkov tega pojma ne ločujemo dovolj jasno med seboj in tako nastane velika zmeda. Različna stanja ljubezni se med seboj mešajo in dobijo različne primesi, zato niso več čista – in tako "čustveni" plevel prekrije mlado, zdravo sadiko, ki bi se lahko razvila v čudovito cvetlico.

PROBLEMI PREVODOV

Zadrega pri opisovanju našega notranjega sveta se pokaže zlasti, kadar poskušamo pojem, ki označuje določeno notranje stanje, prevesti v drug jezik. Včasih besed, ki opisujejo notranja doživljanja, ne moremo prevesti z eno samo besedo, ker je v našem jeziku ni, ali so v njem samo besede, ki le delno zaobjemajo po-

men besede, ki jo želimo prevesti, ali pa ne moremo "uloviti" njenega odtenka, intenzitete ...

Poglejmo si primer značilne portugalske besede *saudade*. Ta izraz označuje čustveno stanje nostalgičnega ali globokega hrepenenja po nekom ali nečem, kar ljubimo. Pogosto to občutje v sebi nosi tudi potisnjeno védenje, da se ljubljena stvar ali oseba ne bo več nikoli vrnila. To je stanje žalosti in hkrati paradoksalne radosti zaradi doživljanja tega stanja. To ni vidno nezadovoljstvo ali globoka žalost, temveč prej nekakšno tiho, blago, neopredeljeno in nenehno hrepenenje s pridihom sanjivosti, hrepenenje po nečem, kar morda niti ne obstaja ali ne more obstajati, usmerjeno pa je v preteklost ali prihodnost.

Če poskušamo besedo "saudade" prevesti v druge jezike, ne najdemo popolne inačice. Le katera beseda bi lahko zaobjela vse bogastvo tega pojma, hkrati pa izključevala vsakršen dodatni pomen? V slovenščini je kar nekaj besed, ki delno opisujejo stanje *saudade*, na primer *hrepeneti*, *koprneti*, *pogrešati*, *nostalgija*, *melanholija* ... Vendar vsaka od omenjen-

ih besed vključuje odtenke, ki jih pojem "saudade" ne vsebuje in po drugi strani tudi te besede v sebi nosijo pomene, ki jih ne zajema pojem "saudade". V bosanščini podobno notranje doživljanje izraža beseda *sevdah*, ki pomeni bolečino in hrepenenje po ljubljeni osebi. V francoščini se besedi *saudade* približa beseda *regret*, ki zopet nima povsem istega pomena, saj je pri tem pojmu poudarek na nostalgčnosti itd.

SKRITI ZAKLAD NAŠEGA NOTRANJEGA SVETA

Iz zgornjih primerov vidimo ne le zadrego pri prevodih besed, ki opisujejo različna notranja stanja in njihove odtenke, temveč tudi kakšno bogastvo doživljanja, vsaj potencialno, skriva naš notranji svet. Ali ne bi bilo naše življenje veliko bogatejše, globlje in barvitejše, če bi v roke vzeli lopato, motiko in škarje ter se lotili obdelovanja našega notranjega vrta, ki smo ga morda zanemarjali? Vzgojili bi lahko čudovite cvetove notranjega doživljanja različnih barv, vonjev, velikosti in odtenkov!

Ali ne bi lažje usmerjali svojega življenja in živeli v večjem sožitju, če bi znali prepoznati svoje občutke in notranja

stanja, jih poimenovati, jasno razločevati med njihovimi različnimi odtenki – in tako ne spregledati, če bi se določeno občutje morebiti sprevrglo v svoje nasprotje? Če bi na primer zatrjevali, da nekaj delamo iz ljubezni, v ozadju pa bi bile naše sebične namere? Koliko mask bi takrat padlo? In ali ne bi bili tako tudi bolj iskreni, globlji in čistejši tudi naši odnosi z drugimi? V našem notranjem vrtu bi bilo manj plevela in tako bi prišle bolj do izraza čiste barve cvetlic, ki rastejo na njem.

KNJIŽEVNOST ZA NEGO "NOTRANJEGA VRTA"

Med orodji, ki nam lahko pri vsem naštetem pomagajo, je tudi književnost. Predvsem kvalitetna književnost nam omogoča, da negujemo svoj notranji svet, vanj vnesemo več barvitosti, bogastva, pa tudi jasnosti in zmožnosti razločevanja med različnimi stanji, odtenki, da jim damo globino in jih očistimo nepotrebne plevela. V enem samem življenju nimamo možnosti, da bi bili hkrati Ane Karenine, Hamleti, Don Kihoti, Romei in Julije ... In redki so trenutki, ko doživljamo velike katarze ali prihajamo do globokih notranjih odkritij...

Resničen pesnik, pisatelj, dramatikimposeben dar zaznavanja in ubeseditve različnih notranjih človekovih stanj, vseh njihovih odtenkov, neopaženih podrobnosti in globine. Resnični pisec bi stanje, ki bi ga nekdo medlo izrazil s tremi besedami, opisal na treh straneh in ga tako pričaral tudi v nas. S tem bi tudi tistim, ki jim narava ni namenila takšnih zmožnosti opažanja, odkrivanja in ubeseditve vsega bogastva naše notranjosti, pomagal, da ta stanja v sebi prepoznajo, razločujejo med njihovimi različnimi odtenki in jih sploh prebudijo.

Zakaj torej ne bi – s književnostjo ali brez nje – vsaj nekaj svojih prizadevanj usmerili v to, da svojemu notranjemu svetu vdahnemo več globine, bogastva in barvitosti, predvsem pajasnosti in čistosti, da znamo različna notranja stanja tudi prepoznati, ubesediti in deliti z vsemi tistimi, ki nas obkrožajo? Morda bomo tako odkrili bogastva, za katera nismo niti slutili, da so zakopana na našem notranjem vrtu. Vredno je poskusiti.

UGANKA KULTURE CHAVÍN

JORGE A. LIVRAGA RIZZI

Kultura Chavín je ena od najstarejših kultur Južne Amerike. Ob povabilu univerze San Marcos v Limi sem dobil priložnost za preučevanje te kulture skupaj z dr. Lumbreasom. Začetek kulture Chavín se umešča med leti 900 in 800 pr. n. št. Vendar je bilo treba meje premakniti globlje v preteklost, med leti 3000 in 1500 pr. n. št., ker so poskusi s C14 in fluorom na tako imenovani "keramiki za žrtvene darove", keramiki iz četrtega sloja, zanesljivo pokazali, da izvira vsaj iz XV. stol. pr. n. št. Chavín de Huántar je zelo staro obredno središče in niti približno ne vemo, kateremu ljudstvu je pripadalo. Leži 462 kilometrov severno od Lime. Da bi vanj prispeli, je treba prečkati dve gorovji (Cordillera Negra in Cordillera Blanca), visoki 5000 metrov. V Chavínu de Huántar, ki ima nadmorsko višino približno 3200 metrov, danes ležijo ruševine piramid in zgradb, ki se nahajajo na obronkih, imenovanih "Utrdbe". Na tem arheološkem najdišču so tudi najznamenitejši podzemni hodniki, ki tvorijo pravi labirint.

Še vedno ni znano, kakšen je bil namen teh hodnikov, niti ne vemo, kje se začnejo in kje končajo. Po teh hodnikih sem taval tudi sam in nisem mogel najti konca niti nisem vedel, čemu natančno so bili namenjeni.

ZAGONETKA PRENOSA KAMNITIH BLOKOV

Verjetno so imeli nekakšen iniciacijski, simbolični pomen, povezan s starodavno religijo ljudstva Chavín. Ti hodniki niso nikakršne "mišje luknje" v gorah, temveč so brezhibno zgrajeni. Obloženi so z velikimi kamnitimi ploščami iz določene vrste sivega granita in podprti zloki iz istega materiala. Kljub geološkim raziskavam, ki so zajele področje 50 kilometrov od Chavína, ni bilo mogoče ugotoviti, od kod bi lahko izvirali kamniti bloki, iz katerih so bile kamnite plošče

izdelane. V polmeru 50 kilometrov od Chavína namreč ni bil nikjer najden kamnolom, kjer bi lahko bil material za te plošče izkopen. Če so bile te raziskave temeljite, potem to kaže na zelo visoko stopnjo tehnološkega razvoja in na zares izredno človeško veščino.

Ker moji kolegi niso bili preveč vpeljeni v tehnologijo, so malce naivno in romantično pripomnili: "No, dobro, trideset ali štirideset tisoč ton so prenesli prek razdalje sto kilometrov." Seveda, če bi imeli današnja sredstva. Toda predstavljajmo si, kako je bilo prenašati tako velike bloke prek gorovij, ko ni bilo cest in ko je obstajala samo človeška sila! Ne vemo niti, ali so imeli vprežne živali. To je zares uganka. Uganka, ker si lahko predstavljamo, kolikšna je njihova skupna teža, če upoštevamo, da posamezen kamniti blok tehta kot petdeset osebnih avtomobilov. Zdaj pa si predstavljajte, kako bi bilo z ročno zavoro potiskati petdeset avtomobilov hkrati, in to ne po navadnem sprehajališču, temveč po strminah navkreber in navzdol prek Andskega gorovja. In če pomislimo, da je takih kamnitih blokov na stotine, to še dodatno zaplete stvar in je popolnoma nemogoče dojeti, kako so lahko vse to zgradili.

NENAVADEN MONOLITNI KIP

Chavín je zares nekaj izjemnega. V njegovem labirintu se nahaja tako imenovana stela Lanzón, za katero prav tako ni

jasno, kako je bila tja postavljena. To je monolit oziroma monolitni kip božanstva, visok 4,53 metra, imenovan "Velika sulica" ali "Veliki idol kopje", ker ima obliko pokončnega kopja. Najverjetneje odraža stara religijska verovanja, ki jih najdemo pri vseh ljudstvih in v skladu s katerimi ne obstajajo samo izviri naravne vode, temveč tudi izviri energije oziroma magnetnih in telurskih sil na nekaterih točkah zemeljske skorje. Stara ljudstva so verjela, da bodo s postavitvijo določenih kamnov na določena mesta ti izviri pomagali vernikom pri njihovih metafizičnih doživetjih

in da bodo omogočili plodnost zemlje. Isti pomen imajo tudi v zemljo položeni kamni, ki jih najdemo po Evropi in severni Afriki ter jih včasih pripisujejo druidom ali ga umeščajo v kakšno zgodnejše obdobje.

Prav takšne vrste je tudi ta skrbno izklesani kamniti kip v obliki sulice. Ima zanimivo, morda ne preveč znano značilnost, saj je bila šele nedavno odkrita. V njegovem zgornjem delu je namreč vdolbina, za katero je vedno veljalo – romantično, kot je značilno za nas arheologe – mnenje, da je bila namenjena zbiranju krvi žrtvovanih. Ideja je malone smešna, ker

na vrhu rezila ni nobenega ploskega dela oziroma se ne ve, od kod naj bi prihajala žrtvena kri.

Toda vsi vemo, kako radi pomislimo, da so starodavna ljudstva žrtvovala, da je obstajalo suženjstvo, bičanje in temu podobne stvari! Mislimo, da smo prvi v zgodovini, ki so se osvobodili številnih stvari, da so starejša ljudstva živela slabše od nas, da so bila kruta in željna krvi, mi pa smo za razliko od njih odkrili politiko, družbo in ekonomijo. Danes zavračamo, da je bila morda evolucija človeštva veliko bolj ciklična, kot mislimo, da razvoj ni tako enostaven niti gre samo navzgor, temveč da ima lahko cikluse in lahko rečemo

različne načine gledanja na stvari. Stara ljudstva mogoče niso prinašala žrtev.

Tako vdolbina na zgornjem delu stele Lanzón iz Chavína nikoli ni bila resno preučena. Dr. Lumbreras jo prvi preučil s pravim razumevanjem in merili, tako da je, kot to pravimo v arheološkem žargonu, poskrbel za stelo iz Chavína ter z nje očistil blato in soli, ki so se nabrale v vdolbini. Sledilo je presenečenje: na dnu vdolbine je bil upodobljen majhen načrt celotnega ceremonialnega središča v Chavínu. To je bilo

zares pravo presenečenje, toliko bolj, ker je bilo na risbi prikazano svetišče okrogle oblike, v Chavínu pa ni bilo nobene okrogle zgradbe. Ljudstvo Chavín je namreč uporabljalo pravilo pravega kota, to pomeni, da je vse gradilo glede na štirikotno osnovo. Dr. Lumbreras je na podlagi te risbe naslednjih šest let izvajal izkopavanja, vse dokler ni pred dobrim letom odkril znamenitega krožnega svetišča v Chavínu, ki ga v Peruju ljubkovalno imenujemo "Gromovnik", o čemer bom govoril v nadaljevanju.

"GROMOVNIK"

To nekakšno podzemno svetišče je bilo izkopano pred tako imenovano utrdbo Chavín. Je skoraj enako veliko kot utrdba, vendar je okrogle oblike. vzdolž granitnega krožnega zidu je izklesan niz jaguarjev.

Pod stopniščem svetišča v Chavínu je najden niz kanalov kvadratnega preseka, katerih namen ni znan, saj so preveliki, da bi šlo za prezračevalne naprave, vendar preozki, da bi se uporabljali kot prehod.

Eden od teh kanalov

je bil poravnán, obdelán ter očiščen grušča in naplavljenega materiala, nato pa so bili v njem najdeni številni begajoči elementi. V teh velikih kvadratnih ceveh so se na primer ponekod pojavljale kamnite plošče, ki so kot rezila meča prehajale skozi zid in se končevale v kamnitih piramidah. Vse je navajalo k pomisli, da gre za sistem zvočnikov, pri čemer naj bi udarec na enem delu plošče odmeval na drugem in okreplil zvok na njegovem skrajnem delu. Toda kako so lahko ljudje vstopali, da bi po tem udarjali?

Dr. Lumbreras se je domislil, da gre morda za hidravlično zvočno napravo. Pozneje je odkril, da ta ozki prehod ni

povsem vodoraven, temveč da ima številne stopnice oziroma navpične nagibe. Pod enim od takih nagibov je bila kamnita plošča zelo tanka. Pod ploščo je ležala velika vdolbina, ki je bila nekakšen boben. Ta bi ob udarcu na ploščo zagotovo odmeval. Vendar za to ni bilo dokaza, zato je bilo na vrh gore prepeljanih deset tisoč litrov vode, kjer je bilo osušeno rečno korito, ki je bilo najprej sanirano in očiščeno, nato pa je bila skozenj puščena voda. Ko se je voda spuščala po gori, se ni zgodilo čisto nič, ko pa je prispela na področje krožnega svetišča, se je zaslišalo nekaj podobnega rjoenju jaguarjev – zares zastrašujoč zvok – tako da se je dvesto zaposlenih na univerzi San Marcos razbežalo in umaknilo v svoje vasi, oddaljene nekaj sto metrov.

Zdi se, da to svetišče ni imelo samo enega vodnega toka, ki ga je verjetno reguliral jez. Svečeniki so skupaj z vibracijami, ki se čutijo, ko voda udarja ob kamnito podlago, dosegli zares impresiven zvočni učinek. Vse to so starodavni pripadniki kulture Chavín verjetno uporabljali, da bi ustvarili nekakšen parapsihološki pojav ali določene mistične oblike, ki jih danes ne poznamo, ker, naj vas spomnim, o Chavínu ne vemo dejansko ničesar.

Drugo odkritje je bil monolit s sedmimi vdolbinami, imeno-

van "Kamen s sedmimi luknjami". Teh sedem vdolbin skupaj prikazuje podobo jaguarja. Namena tega kamna ni še nihče odkril. Postavljen je bil na novem delu "Utrbe". Ugotovljeno je bilo, da se te vdolbine pozimi napolnijo s snegom, spomladi, ki na južni polobli nastopi septembra, pa se sneg stopi in tako nastane sedem vodnih zrcal. Raziskave so pokazale, da se v njih med 21. in 23. septembrom, to je na južni polobli čas spomladanskega enakonočja, zrcali ozvezdje Orion. Zvezda Rigel v ozvezdju Oriona se zrcali v vdolbini, ki ustreza jaguarjevemu očesu, dobro pa vemo, da je bilo oko pri vseh starodavnih ljudstvih simbol večnosti. Tako tudi pri Egipčanih najdemo vodnika, Horusovo oko, v krščanskih ikonografiji pa je bil Bog celoten srednji vek upodobljen kot trikotnik s očesom na sredini.

Toda zdaj se vprašajmo nekaj drugega: kakšni so to bili ljudje, ki so imeli takšno tehnologijo, da so lahko Chavín spremenili v velik akustični hidravlični stroj? Kakšni so bili to ljudje, ki so opazovali zvezde z golim očesom in določali ozvezdja, sestavljena iz zvezd ne le prve, temveč tudi druge in tretje

velikosti? To je za nas očitno tehnološka uganka, ki je morda še dolgo ne bomo mogli rešiti.

DANES SEM VIDELA KAPLJICO VODE ...

DELIA STEINBERG GUZMAN

Prav osupljivo je, da je treba veliko "videti" in to skozi dolgo obdobje življenja, da bi bili lahko na koncu pozorni na majhno kapljico vode.

Kadar so zahteve prevelike, radi sanjamo o velikih stvareh, velikih spoznanjih, velikih misterijih, velikih besedah ... Tako tisto, kar je majhno in enostavno, ubeži našemu pogledu. Le kaj naj bi bilo navsezadnje zanimivo pri ubogi kapljici vode?

Vendar sčasoma, ko se polni naša čaša življenja, v najpreprostejših stvareh vidimo celo sintezo tistega, kar je bolj zapleteno. To, kar je najmanjše, postane kal nečesa, kar je neskončno veliko. Kapljica vode sije tako kot sam univerzum.

V majceni kapljici sem videla, kako se njena oblika približuje krogu in s tem popolnosti – tako kot vsa živa bitja. Njene zaobljene poteze so mi govorile o izjemnem naporu, da bi zgladila ostre robove, da bi "zaokrožila" nepravilnosti. Govorile so mi o oddaljeni, a hkrati sluteni harmoniji, ki vlada kozmosu v njegovi večnosti.

Videla sem njeno prozornost – medtem ko so telesa kamnov, živali in ljudi neprosojna, kapljica vode pusti, da skoznjo popolnoma prodre svetloba in na svoji poti pričara nešteto čudovitih barv. Medtem ko mi ne vidimo niti ne pustimo, da skozi nas vidijo drugi, se kapljica vode odpira svetu,

kristalna in čista, da bi ga celega sprejela in se mu predala. Zaradi njene prozornosti se nič ne ustavi na njej in vse kroži z isto močjo, s kakršno gre potuje svet svoji usodi naproti.

Videla sem – z očmi izkušenj in imaginacije – nepreštene majhne življenjske oblike, ki živijo in se hranijo v kapljici vode. Ta je prozorna, vendar vseeno polna življenja, številnih telesc, ki niso večja od atoma in jo poseljujejo, kot da bi bila največji planet.

Videla sem njeno majhnost. Daleč od tega, da bi kapljica bila majhna v vseh pogledih – nasprotno, ugotovila sem, da za to, kar izraža, ne potrebuje prevelike količine materije. Kapljica vode kljub svoji majhni obliki izrazi vse, kar mora.

Ko se majhno in veliko združita na tako čudovit način; ko vidimo, da sta si kozmos in kapljica vode podobna; ko v preprosti čistosti tega, česar nikoli nismo opazili, nenadoma vidimo tisoče skrivnosti, se nam razkrije misterij nove oblike izražanja. Lahko razumemo in smo razumljeni na nov način; lahko poslušamo in govorimo z drugačnimi besedami.

Danes gostobesednost in težka teoretiziranja kot debela plast blata prikrivajo našo nevednost in strah pred neznanim. Več kot govorimo in več kot imamo definicij, bolj kot so nejasne naše razlage, bolj je očitno, da ne poznamo tega, kar poskušamo razložiti. Enostavnost kapljice, nasprotno, zahteva enostavnost duše, enostavnost jezika, enostavnost čustev in misli.

Neskončnega se bojimo, kadar pustimo, da nas prevzame strah pred neskončnim ... ki je res neskončno, vendar ima lahko enotno mero ali merilo, po katerem ga lahko dojemamo. Neskončno velikega naš razum ne more dojeti; neskončno majhnega in nedeljivega naša imaginacija ne more dojeti; kapljica vode je primer tega, kako tisto, kar je majhno, skriva še manjše oblike življenja – in takrat majhno postane veliko. Kapljica se lahko zlije tudi z oceanom – in tedaj majhno postane veliko.

Danes sem videla kapljico vode ... in tako je ta podoba dopolnila vse tiste druge, ki sem jih lahko videla. Danes sem videla, kako veliko in kako majhno je bilo to, kar sem morala videti ...

Vzeto iz dela Hoy vi, Delia Steinberg Guzman, Nueva Acropolis, Madrid, 1983.

KNJIGE, REPLIKE NOVE AKROPOLE

Knjige in arheološke replike lahko kupite v prostorih društva.

Glas tišine ali večjo količino knjižic pa lahko naročite tudi preko maila na info@akropola.org ali na št. 01/25 11 487.

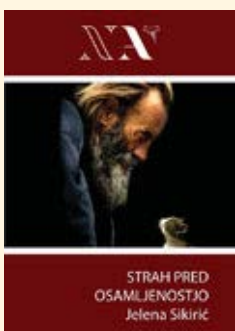
DELIA STEINBERG GUZMÁN:

DUŠA ŽENSKÉ

Knjižica s člankom predsednice mednarodne Nove Akropole

Cena: 2 €

Priča smo dolgotrajnim zahtevam in boju, da bi ženske pridobile častno mesto v družbi. Vendar se vedno znova sprašujem, ali smo na pravi poti, ali smo izbrale pravi način, kajti vse tovrstne zahteve so usmerjene k ekonomskemu napredku ženske, njenim boljšim delovnim razmeram, varnejši zaposlitvi, večjemu spoštovanju, večjemu dostojanstvu ... Toda vedno gre za položaj v družbi, nič drugega kot fizični položaj. Pri tem pa je – če izznamemo dostojanstvo, položaj in spoštovanje – pogosto spregledana duša ženske.

JELENA SIKIRIĆ:

STRAH PRED OSAMLJENOSTJO

Knjižica s člankom predsednice Nove Akropole v Rusiji

Cena: 2 €

Osamljenost je eno od aktualnih, občutljivih in bolečih vprašanj človekove duše. Ni človeka, ki bi se lahko pohvalil, da ni nikoli na lastni koži doživel tega, včasih tako bolečega, včasih pa, prav nasprotno, globokega in toplega notranjega stanja. Če se vprašamo, zakaj in v kakšnih okoliščinah se človek počuti osamljenega, lahko ugotovimo, da na takšno vprašanje ni preprosto odgovoriti. Problem osamljenosti nekoliko spominja na velikansko ledeno goro. Njen zgornji del, ki ga lahko vsakdo vidi in razume, se ne zdi prav velik, vendar obstaja še drugi del, ki je pod vodo in je veliko večji in obsežnejši ter ostaja zunaj dosega naših oči ter razumljive, dostopne ali zlahka razložljive človeške logike.

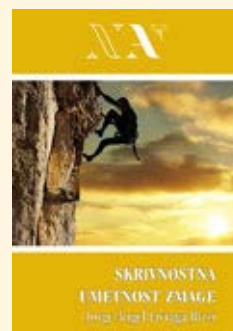
ANTUN MUSULIN:

PLATONOVO UČENJE O DUŠI

Knjižica s člankom predsednika Nove Akropole v Ukrajini

Cena: 2 €

Ali je človeška duša smrtna ali nesmrtna? Postaviti to vprašanje pomeni vprašati se o smislu človekovega obstoja, o njegovi naravi, dolžnostih in upanjih. Človek pride do odgovora na to vprašanje intuitivno, ker pa ta odgovor določa njegov odnos do življenja, postane vprašanje o naravi duše pomembno za vsakogar med nami. S tem ko človek zavzame določeno stališče, obenem izbere določen način življenja, kajti vse kar počnemo, izvira iz našega pogleda na svet. Ta določa tudi naš odnos do smrti.

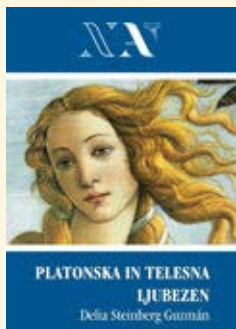
JORGE ÁNGEL LIVRAGA RIZZI:

SKRIVNOSTNA UMETNOST ZMAGE

Knjižica s člankom ustanovitelja Nove Akropole

Cena: 2 €

Obstajajo tisti, za katere se zdi, da so rojeni pod srečno zvezdo in jim gre vse gladko od rok. So pa tudi tisti, ki zelo težko dosežejo kar koli. In včasih se srečamo z izbranci zgodovine, ki lahko že s samo navzočnostjo delajo resnične čudeže. Umetnost zmage je v tem, da lahko uresničujemo cilje, ne da bi pri tem izkoriščali druge kot stopnice, ne da bi se vzpenjali na glave šibkejših, ne da bi teptali tiste, ki nam navidez preprečujejo napredovanje po poti. In razumeti moramo, da je namen padca samo ta, da znova vstanemo.

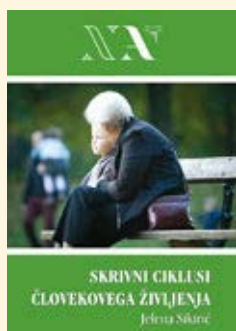

DELIA STEINBERG GUZMÁN:
**PLATONSKA IN TELESNA
LJUBEZEN**

Knjižica s člankom predsednice
mednarodne Nove Akropole

Cena: 2 €

Človeka je že od nekdaj zanimalo vse v zvezi z ljubeznijo – kaj pomeni, do kod sega, kako globoka je, kako pomembna. Ljubezen je tako bogata, da je ne moremo omejiti samo na vprašanje besed in opredelitev, temveč gre za neštete odtenke, ki jih morda v celem življenju ne bomo povsem zaobjeli. Če je že ne moremo opredeliti, pa se lahko seznanimo vsaj z nekaterimi pogledi nanjo.

JELENA SIKIRIĆ:
**SKRIVNI CIKLUSI
ČLOVEKOVEGA ŽIVLJENJA**

Knjižica s člankom predsednice Nove
Akropole v Rusiji

Cena: 2 €

Naše življenje je dolga cesta. Ko smo mladi, se nam zdi neskončna, in občutek imamo, da je še vse pred nami, da imamo na voljo veliko časa – tako veliko, da niti ne vemo, kako ga izkoristiti in s čim ga izpolniti. Ko pa se življenje približuje zatonu, ko smo večino ceste že prepotovali, se oziramo nazaj in vidimo, da so leta preletela, kot bi mignil z očesom.

HELENA PETROVNA BLAVATSKY:
GLAS TIŠINE

Cena (trda vezava): 10 €

Glas tišine je del starodavnega tibetanskega besedila, imenovanega Knjiga zlatih pravil, ki ga je na Zahod prinesla ruska filozofinja Helena Petrovna Blavatsky.

ARHEOLOŠKE REPLIKE

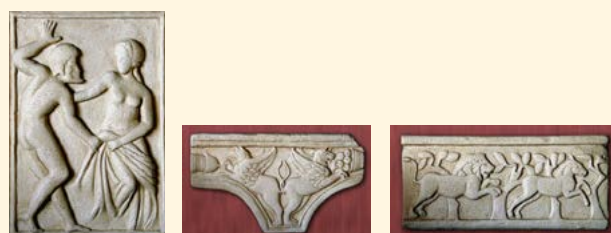
so kopije motivov iz različnih časovnih in kulturnih obdobji in predstavljajo kulturno dediščino človeštva.

Vsak izdelek je skrbno izdelan v ateljeju Nove Akropole iz materiala, ki je podoben kamnu in je pobarvan ročno. Izdelki so naprodaj na sedežu društva na Wolfovi 8. Ves zaslužek je namenjen izključno za izvajanje programa društva.

Vsaka replika ima tudi simboličen pomen, zato je odlično darilo za vsako priložnost.

Replike:

Slovenija

Egipt

Grčija in Rim

Maji in Azteki

Za dodatne informacije nas pokličite na telefon 01 2511487 ali nam pišite na email: info@akropola.org.

NAPOVEDNIK DOGODKOV

Dogodki za mesec september 2015.

Dogodki potekajo v prostorih društva v Ljubljani in Mariboru ali na vnaprej razpisani drugi lokaciji.

TEČAJ KLASIČNE RETORIKE

Tečaj

ČETRTEK, 3. SEPTEMBER OB 18:00

Nova Akropola - Tyrševa 7, Maribor

MODERNA MITOLOGIJA

Predavanje

TOREK, 8. SEPTEMBER OB 20:00

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

Vstop: 4 €, za študente vstop prost!

TEČAJ KLASIČNE RETORIKE

Tečaj

ČETRTEK, 3. SEPTEMBER OB 18:00

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

VELIKA UČENJA VZHODA IN ZAHODA

Ciklus 12 predavanj

TOREK, 15. SEPTEMBER OB 20:00

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

1. predavanje:

vstop prost!

Ne joči, ker se je sonce skrilo,
saj zaradi solza ne boš mogel
videti sija zvezd.

— Rabindranath Tagore